

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului”

COM(2011) 12 final

(2012/C 24/23)

Raportor: **dl Alfredo CORREIA**

La 18 ianuarie 2011, în conformitate cu articolul 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului

COM(2011) 12 final.

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 28 septembrie 2011.

În cea de-a 475-a sesiune plenară, care a avut loc la 26 și 27 octombrie 2011 (ședința din 26 octombrie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 79 de voturi pentru, 2 voturi împotriva și 7 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE dorește să-și sublinieze interesul profund față de dezvoltarea dimensiunii europene a sportului și angajamentul său în acest sens. Este esențial să se asigure continuitatea politicilor de dezvoltare a sportului în UE, colaborând cu statele membre și ținând seama în mod adecvat de principiul subsidiarității, dat fiind că marja de acțiune în acest domeniu este limitată de competențele acordate prin tratat.

1.2 Sportul are o contribuție de necontestat la promovarea sănătății fizice și mentale și la construirea unor valori precum disciplina și spiritul de echipă, care promovează integrarea socială. Practicarea unor activități sportive joacă un rol central în prevenirea unei game largi de boli. Problemele de sănătate se află în relație directă cu nivelul scăzut al productivității cetățenilor. Sportul îmbunătățește calitatea vieții oamenilor și speranța lor de viață, sporind totodată productivitatea și competitivitatea economiei europene. CESE solicită promovarea participării la activități sportive și întreprinderea unor acțiuni ale UE în acest sens.

1.3 CESE recunoaște problema dopajului în sport. Trebuie să aibă loc discuții atât la nivelul UE, cât și al statelor membre cu privire la modalitatea de combatere a acestei plăgi sociale. Dopajul poate pune în primejdie sănătatea sportivilor, mai ales în rândul tinerilor amatori, și este totodată dăunător concurenței oneste în sport.

1.4 Poziția Comisiei cu privire la practicarea și dezvoltarea sportului în cadrul educației, așa cum recomandase anterior CESE ⁽¹⁾, este bine-venită. Comitetul reiterează nevoia de a se îmbunătăți centrele sportive, vestiarele și alte infrastructuri, pentru a se facilita participarea persoanelor la activități sportive în condiții bune și la un preț accesibil.

1.5 Pentru CESE, o preocupare deosebită o constituie asigurarea unui nivel înalt de educație pentru sportivi. Tinerii abandonează prea frecvent sistemul școlar pentru a-și urmări ambițiile în domeniul sportiv. Acestora trebuie să li se ofere șansa de a începe și de a-și dezvolta o carieră sportivă fără a abandona școala, conform principiului carierei duble. Aplicarea acestui principiu este importantă, de asemenea, pentru a le permite sportivilor aflați la finalul carierei să reintre pe piața muncii având la dispoziție calificările necesare. În acest scop, antrenorii trebuie să fie, la rândul lor, instruiți să cultive valorile adecvate în rândul tinerilor pe care-i antrenează.

1.6 Violența în sport este regretabilă și pentru eradicarea ei este nevoie de acțiuni hotărâte, atât prin implicarea poliției, cât și prin adoptarea unei legislații penale adecvate. UE poate și trebuie să joace un rol de coordonator pentru inițiativele statelor membre, în vederea îmbunătățirii schimbului de informații cu privire la cele mai eficiente metode de acțiune.

1.7 CESE consideră că ar trebui acordată o atenție deosebită grupurilor celor mai defavorizate în domeniul sportului, ca de pildă persoanelor cu handicap și persoanelor în vârstă. Aceste persoane au dreptul să ia parte la activități sportive, în condiții de egalitate. Comitetul reamintește că UE este semnatară Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap: statele membre trebuie să asigure punerea corectă în aplicare a acestei convenții.

1.8 Comitetul își reiterează apelul din 2008 ⁽²⁾ de a se acorda o atenție deosebită reprezentării femeilor în sport și aducerii în prim-plan a egalității de gen în acest domeniu.

1.9 CESE dorește să sublinieze rolul jucat de asociațiile sportive nonprofit în promovarea activităților sportive. Este esențial ca aceste organizații să fie sprijinite, fie prin acordarea unor resurse financiare adecvate, fie prin încurajarea muncii voluntare.

⁽¹⁾ Avizul CESE privind Cartea albă privind sportul, JO C 151, 17.6.2008.

⁽²⁾ Idem.

1.10 Este de asemenea necesară colaborarea activă între organizațiile profesionale și cele nonprofit, deoarece viitorul sportului depinde de aceasta. CESE consideră că găsirea unor forme durabile de finanțare pentru a face viabilă o astfel de cooperare reprezintă o prioritate.

1.11 Comitetul este îngrijorat în mod deosebit de creșterea sectorului ilegal și nereglementat al pariurilor și loteriilor, în care lipsesc clar reglementarea și sancțiunile corespunzătoare. Merită subliniată importanța potențială a acestui sector, condus de stat sau aflat în licența acestuia, pentru finanțarea sportului prin investirea veniturilor în modernizarea bazelor sportive. Ar trebui instituit un dialog între statele membre pentru a se găsi modelele care reflectă cel mai bine principiile UE. Reglementarea pieței pariurilor și a loteriilor în domeniul sportului este esențială pentru asigurarea unei concurențe loiale și a transparenței în sport.

1.12 CESE recunoaște dificultățile cu care se confruntă UE în a reglementa piața pariurilor. Regulile pieței interne și concurența ar trebui respectate pe deplin, cu acordarea considerației cuvenite principiului subsidiarității. Comitetul îndeamnă Comisia să urmărească îndeaproape această chestiune și să stabilească un cadru orientativ pentru reglementarea acestei piețe, pe baza acestor principii și a informațiilor valoroase care ar putea rezulta din procedura de consultare în curs de desfășurare ⁽³⁾.

2. Observații generale

2.1 Introducere

2.1.1 La 18 ianuarie 2011, Comisia Europeană a publicat o comunicare pe tema dezvoltării dimensiunii europene a sportului, în care sunt revizuite rezultatele Cărții albe privind sportul. Consiliul Uniunii Europene, în conformitate cu articolul 165 din TFUE, a definit un plan de acțiune, pe baza unor grupuri de lucru, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite.

2.1.2 Importanța sportului este universal recunoscută, nu numai de statele membre, ci și de toate părțile implicate în acest sector. Valoarea adăugată a sportului pentru societate este incontestabilă. Beneficiile pe care acesta le aduce pentru sănătate, integrare socială și economie în UE dovedesc necesitatea cooperării și dezvoltării de strategii comune. UE este nivelul cel mai potrivit pentru ghidarea statelor membre în direcția obținerii unor rezultate pozitive în acest domeniu.

2.1.3 Importanța dimensiunii europene a sportului este limpede, atât pentru finanțarea unor programe și măsuri specifice în acest sector, cât și pentru dezvoltarea unor platforme specifice pentru dialog și schimb de informații.

2.1.4 Jocurile Olimpice din 2012, care vor avea loc la Londra, reprezintă o ocazie de a dezvolta dimensiunea europeană a sportului la mai multe niveluri, atât în ceea ce privește modelele de organizare, monitorizare și coordonare, cât și rezultatul dialogului dintre diversele părți implicate.

2.2 Obiectivele și conținutul propunerii

2.2.1 Odată cu intrarea în vigoare a noului tratat, UE a dobândit noi competențe în domeniul sportului. Până în prezent, dimensiunea europeană a sportului s-a dezvoltat în mod indirect, prin competențele pe care le primise UE în materie de afaceri sociale, de educație și de sănătate și, chiar mai indirect, în relație cu principiile pieței interne și ale dreptului concurenței.

2.2.2 În pofida acestor limitări, s-a recunoscut dintotdeauna că este în interesul statelor membre să coopereze pentru dezvoltarea sportului. UE a devenit acum o autoritate adecvată pentru punerea în aplicare a acestei politici.

2.2.3 Comunicarea încearcă să identifice necesitățile și importanța sportului la nivel european. Ea identifică chestiunile cele mai relevante și mai potrivite pentru acțiune la nivelul UE. În acest scop, s-a desfășurat o consultare publică cu diversele părți implicate pentru a se determina domeniile prioritare cărora trebuie să li se acorde atenție. Au fost identificate trei domenii importante, și anume:

- rolul social al sportului,
- dimensiunea economică a sportului și
- aspectele organizaționale ale sportului.

În cadrul acestor domenii, au fost evidențiate aspectele cele mai importante.

2.2.4 Comunicarea analizată se străduiește să vină în completarea Cărții albe, luând în considerare ce s-a realizat de la publicarea acesteia și, desigur, având în vedere intrarea în vigoare a noului tratat (și a articolului relevant 165 din TFUE), să analizeze competențele atribuite UE.

3. Observații specifice

3.1 Sănătatea

3.1.1 CESE recunoaște că participarea la activități sportive îmbunătățește de manieră generală sănătatea fizică și mentală a oamenilor și are o influență directă și pozitivă asupra productivității la serviciu și asupra calității vieții, reprezentând astfel un mijloc important de combatere a unui stil de viață tot mai sedentar.

3.1.2 Sportul ajută la prevenirea și combaterea obezității și a multor boli grave, în special cardiovasculare. De aceea, sportul generează beneficii economice suplimentare, prin scăderea cheltuielilor de îngrijire a sănătății și a costurilor securității sociale.

3.1.3 Totodată, sportul are un rol esențial în integrarea socială și în bunăstarea persoanelor în vârstă, nu numai în ceea ce privește combaterea bolilor, ci și în ceea ce privește promovarea unei mai mari solidarități între generații.

⁽³⁾ COM(2011) 12 final, p. 10.

3.2 *Combaterea dopajului*

3.2.1 Combaterea dopajului este de o importanță crucială. Protejarea bunăstării fizice a sportivilor și a loialității competiției sportive necesită acțiuni coordonate la toate nivelurile, nu numai între cele 27 de state membre și organele lor interne, ci și la nivel internațional. Cu cât cooperarea și înțelegerea dintre toate părțile este mai strânsă în ceea ce privește cele mai bune căi de acțiune, cu atât mai mari vor fi șansele de reușită.

3.2.2 Un aspect deosebit de important îl reprezintă lupta împotriva dopajului, nu numai în sporturile profesionale, ci și în sporturile de amatori.

3.2.3 Este esențial să se întreprindă acțiuni ferme și coordonate între statele membre, de reglementare și monitorizare a comercializării de substanțe dopante, CESE susținând de aceea intenția Comisiei de a propune un proiect de mandat pentru semnarea Convenției împotriva dopajului a Consiliului Europei.

3.3 *Educația, formarea și calificările în sport*

3.3.1 Activitatea fizică în școli reprezintă primul pas către cultivarea în rândul copiilor noștri, de la vârstele cele mai fragede, a valorilor sportive pe care le vor respecta întreaga viață. Măsurile destinate instituirii unor bune practici sportive în sistemul de învățământ și îmbunătățirii infrastructurii necesare se bucură de întregul sprijin al Comitetului.

3.3.2 CESE susține poziția Comisiei Europene conform căreia trebuie luată totodată în considerare importanța unei cariere duble în educația și formarea sportivilor.

3.3.3 CESE susține, de asemenea, inițiativele din cadrul Programului de învățare pe tot parcursul vieții, pe care îl consideră o strategie esențială pentru transmiterea unor bune valori sportive.

3.3.4 Pentru păstrarea valorilor sportive, un alt factor esențial îl constituie asigurarea unor calificări adecvate pentru antrenorii sportivi și pentru elevii lor. Comitetul împărtășește dorința Comisiei ca sistemele naționale de calificări să cuprindă calificări în domeniul sportului, astfel încât acestea să poată fi reflectate în Cadrul european al calificărilor (CEC).

3.3.5 Munca voluntară în sport, depusă în principal în cluburile sportive locale, are o valoare substanțială pentru ansamblul societății. Cu toate acestea, adesea, organizațiile sportive voluntare nonprofit nu primesc recunoașterea publică meritată și se confruntă în prezent cu provocări grave. CESE dorește să semnaleze că în comunicarea Comisiei nu se acordă o importanță suficientă ponderii muncii voluntare în sport și face apel, prin urmare, la Comisie să ia măsurile necesare pentru a promova în mai mare măsură cultura voluntariatului în acest domeniu. În mod special ar trebui încurajate mai energic la nivel european calificarea și formarea voluntarilor și recunoașterea acumulării lor de cunoștințe și competențe. De asemenea, Comisia ar trebui să monitorizeze acest proces și să

evite orice consecințe negative neintenționate asupra organizațiilor sportive nonprofit în momentul elaborării legislației europene.

3.4 *Combaterea violenței în sport*

3.4.1 CESE salută inițiativa Comisiei de a dezvolta și implementa măsuri de formare cu privire la violența în sport, care are ca obiect atât spectatorii, cât și poliția.

3.4.2 Formarea spectatorilor este un proces care începe din primele zile de școală. Valorile și practica sportului ar trebui să aibă prioritate față de concurența nesănătoasă.

3.4.3 Violența în sport reprezintă o problemă gravă, întâlnită în întreaga Europă. Violența este adesea asociată cu rasismul, xenofobia, homofobia și alte forme de intoleranță similare. Orice măsuri avute în vedere trebuie să aibă ca obiectiv combaterea acestor fenomene, care se opun întru totul valorilor sportive.

3.4.4 Ar trebui monitorizate constant informațiile și ar trebui să existe o cooperare continuă între organismele responsabile pentru bunăstarea spectatorilor, mai ales în vederea preîntâmpinării infracțiunilor comise de grupuri de risc identificate anterior, în principal la evenimente sportive internaționale.

3.5 *Incluziunea socială în și prin sport*

3.5.1 Toate persoanele, inclusiv cele cu handicap și cele în vârstă, trebuie să aibă acces la facilități sportive în calitate de participant și nu doar ca spectator. Este esențial sprijinul public pentru realizarea acestui obiectiv.

3.5.2 Nu s-au făcut multe cercetări cu privire la activitățile sportive ale persoanelor cu handicap în scopul de a le permite să ia parte la toate sporturile. CESE sprijină inițiativa Comisiei în acest sens.

3.5.3 Semnarea de către UE și de statele membre a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap înseamnă că trebuie adoptate măsurile necesare pentru a respecta prevederile Convenției. CESE solicită Comisiei să verifice măsurile adoptate de statele membre în acest domeniu.

3.5.4 Egalitatea de gen în sport trebuie garantată, având în vedere că femeile sunt insuficient reprezentate în anumite sporturi. CESE susține inițiativele menite să asigure respectul pentru principiul egalității de gen și de șanse. Prin urmare, este de acord cu includerea categoriei „sport” în baza de date a femeilor aflate în poziții de conducere.

3.5.5 Sportul poate fi o metodă de a favoriza integrarea și dialogul între culturi diferite și poate promova simțul cetățeniei europene. Merită subliniat potențialul sportului de a integra grupurile vulnerabile și defavorizate. CESE este întru totul de acord cu necesitatea de a se sprijini programele destinate stimulării integrării sociale prin sport. ONG-urile joacă un rol cheie în acest domeniu, iar acest lucru ar trebui încurajat.

3.5.6 Din ce în ce mai mulți sportivi migrează de la o țară la alta. Pentru țările-gazdă, integrarea acestor persoane și a familiilor lor reprezintă una din modalitățile de promovare a valorilor culturale și sociale ale societății-gazdă. CESE sprijină eforturile statelor membre și ale Comisiei de a crea stimulente legislative pentru a găzdui, a permite integrarea și tratamentul nediscriminatoriu al persoanelor aflate în astfel de situații.

3.6 Dimensiunea economică a sportului

3.6.1 CESE recunoaște creșterea economică a sportului. Acest sector reprezintă aproximativ 2 % din PIB-ul total al UE. Piața sportului contribuie la șansele de angajare și la rata de creștere economică. Multe organizații sportive au devenit întreprinderi, însă majoritatea lor rămân organisme nonprofit. Trebuie stabilite sau dezvoltate în mai mare măsură relațiile dintre aceste două tipuri de organizații, pentru a le face sustenabile financiar.

3.6.2 Sectorul privat are o importanță socială în ceea ce privește dezvoltarea activităților sportive, fie în mod direct prin intermediul unor contribuții specifice, fie prin intermediul activităților de promovare comercială bazate pe sponsorizări.

3.6.3 CESE recunoaște și sprijină crearea unui cont-satelit pentru sport. Pentru a avea posibilitatea de a adopta politicile cele mai adecvate, va fi nevoie de date credibile cu privire la sumele generate de sport. Cu cât se va stabili un nivel mai ridicat de cooperare și de informare, cu atât mai ușor va fi să se elaboreze politicile cele mai adecvate.

3.6.4 Comunicarea avută în vedere pune un puternic accent pe exploatarea dreptului de proprietate asupra manifestărilor sportive de care beneficiază organizatorii și a propriilor drepturi de proprietate intelectuală. CESE împărtășește acest punct de vedere. Vânzarea drepturilor de transmisie televizată și a produselor cu mărci sportive reprezintă o mare parte a veniturilor încasate de aceste organizații sportive. Ar trebui să fie luate mai bine în considerare drepturile acestor organizații în legislația UE. Organizatorii de manifestări sportive ar trebui să aibă dreptul să ceară un preț rezonabil pentru utilizarea manifestărilor lor, indiferent de forma acestora și de utilitatea lor economică.

3.6.5 CESE este de acord cu analiza juridică efectuată în comunicare, conform căreia poate apărea o încălcare a regulilor de concurență în urma vânzării colective a drepturilor. Cu toate acestea, merită salută recunoașterea că vânzarea colectivă poate întruni criteriile pentru exceptare în temeiul articolului 101 alineatul (3) din TFUE, iar CESE recunoaște că vânzarea colectivă are avantaje de necontestat pentru organizațiile sportive și că aceasta ar trebui desfășurată de așa manieră încât să rămână în afara prevederilor articolului 101 alineatul (1) din TFUE.

3.6.6 Producția articolelor, îmbrăcămintei și accesoriilor sportive și comerțul cu acestea reprezintă în Europa un sector cu o cifră de afaceri de miliarde de euro. Prin activitățile de reclamă și de sponsorizare aferente, acest sector a devenit unul dintre cei mai importanți finanțatori ai sportului. Numeroase studii elaborate de organizații europene au dezvăluit însă că, la nivel mondial, în procesul de producție a articolelor sportive au loc multe abuzuri în ceea ce privește

condițiile de muncă, reputația morală a întregului sector sportiv putând fi astfel afectată. Sportivilor, comerțului cu articole sportive, sponsorilor evenimentelor sportive și partenerilor acestora li se cere preocupare pentru un control fiabil și transparent al lanțurilor de producție și al condițiilor de muncă, precum și pentru orientări etice bazate pe normele internaționale omologate de OIM.

3.6.7 Comitetul observă că piața pariurilor și a loteriilor conduse de stat sau aflate sub licența statului este extrem de importantă pentru durabilitatea financiară a activităților sportive. Veniturile provenite din impozitarea lor sunt considerabile și ajută indirect la sprijinirea financiară a diverselor niveluri ale sportului. De asemenea, operatorii de pariuri sportive online trebuie să permită organizatorilor de manifestări sportive, pe bază contractuală, să controleze tipurile de pariuri propuse și să obțină compensații pentru utilizarea manifestărilor care stau la baza pariurilor sportive online.

3.6.8 Înființarea unei loterii sportive europene ar putea face acest segment de piață mai atractiv și ar putea aduna fonduri pentru a finanța dezvoltarea asociațiilor sportive regionale și formarea și educația în domeniul sportului.

3.6.9 CESE recunoaște dificultățile inerente pe care le prezintă reglementarea acestei piețe și reamintește Comisiei că pe baza principiilor pieței interne și a dreptului concurenței, este posibil, din punct de vedere juridic, să se promoveze măsuri care să promoveze transparența acestui sector.

3.6.10 În piața ilegală a pariurilor sunt implicate grupuri mafiote și surse de corupție. Aceste grupuri încearcă, uneori cu succes, să manipuleze rezultatele, ceea ce subminează concurența reală în sport, corupe persoanele oficiale și jucătorii și denaturează valorile sportului. Comitetul solicită Comisiei și statelor membre să facă eforturi în direcția armonizării legislației pentru combaterea acestor practici ilegale.

3.6.11 CESE salută inițiativa de a se monitoriza aplicarea legislației în materie de ajutoare de stat în domeniul sportului, pentru a se asigura respectarea deplină a legislației europene.

3.6.12 Comitetul sprijină întru totul exploatarea posibilităților Fondului european de dezvoltare regională pentru sprijinirea infrastructurii sportive, deoarece organizațiile voluntare au nevoie de acest sprijin, care să stimuleze dezvoltarea regională și rurală în statele membre.

3.7 Organizarea sportului

3.7.1 Nevoia de clarificare a legislației europene care se aplică sectorului sportului este una reală. CESE salută inițiativa Comisiei de a oferi asistență și orientări, de la caz la caz, cu privire la aplicarea corectă a conceptului de „specificitate a sportului”.

3.7.2 Comitetul împărtășește deplin îngrijorarea crescândă din punct de vedere legal cu privire la activitatea agenților sportivi. Este prioritar să se înțeleagă și să se studieze impactul acestui tip de activitate asupra organizațiilor sportive și de formare și să se asigure o mai bună protecție a sportivilor.

3.7.3 CESE și-a exprimat deja sprijinul pentru organizarea unei conferințe pentru a analiza periodic dezvoltarea dimensiunii europene a sportului și impactul acesteia, dorind să joace un rol activ într-o astfel de manifestare.

3.7.4 CESE este de acord cu propunerea Comisiei, considerând că este esențial să se sprijine și să se pună în practică un dialog continuu între partenerii sociali și organizațiile sportive în scopul explorării și dezbaterii unor chestiuni din domeniul sportului, precum educația și formarea, protecția minorilor, sănătatea și siguranța, ocuparea forței de muncă, condițiile de lucru și stabilitatea contractelor.

Bruxelles, 26 octombrie 2011

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON
